

Mi az épület külsejét illeti, hatása távolról sem oly költsi, mint az 1851-dikié volt. Ez új, eredeti volt mind alakjára, mind anyagára nézve. Palota tüvegéből és vashból! ez akkor még álomhoz s az ezer egy éjszaka képeinek egyi-

kéhez hasonlított. El is tűnt az helyéről mint egy tűndér mi viszont egy második csoda volt, és most átváltozva s még pompásabban Sydenhamban áll.

A mostani kiállítás palota nincs üvegéből, ez nem volna új többé, sem márványból, ez kibányt pénz lenne. Hiszen itt van a cityben a fehér márványból épült pompás Sz. Pál temploma, s ki gyönyörködik hófehér színében? Füst és kőd korma arasznyi vastagon borítja be egykor fehér falait. A kensingtoni palota állandóvá, tehát, igen helyesen, téglából építették. Homlokzatát s vak ablakait ha egykor tarka márvány s mozaik lapok ékesítették, mikre 500,000 forint fog még költeni, tekintete sokat fog nyerni; most látszik rajta a bevégzetlenség. Stylusa sem görög, sem római, olasz sem, góth sem, nem is renaissance, és minthogy ezen ismert kapták közül egyike sem vonható, a francziák havak óta kiáltozzák, hogy borzasztóan rúg. Ez tültik természetesen. Igaz vérti francia nem találhat szépnek, nagy szerűnek semmit, a mi angol. Még ő nevet, ha Sz. Pálról szól nek, midőn ő nek a párizsi Invalidusokat magasztalja. Pedig, pedig...

En e kiállítási palotát a keleti, bizanti s arab styl némi s szeszélyes vegyítékének tartom, de angolosítva. Eredeti, kölesűnös, sajátosság az egész mint az angol jellem. Kúpos oldalai felől tekintve, egy keleti fejedelm felőli nyílt óriás lakának vélőd, kecs, csin, cifrázat, conventionalis symmetria hiányozhatik belőle, de az egész valóban nagyszerűséget lehell. Ha apró részletekkel s afféle filigran cifrázatokkal nem ragyog, de igénytelen egyszerűségével megnyer, s roppant nagyságával megdöbben. Csak nyugati s keleti homlokzata, hol a két kúp-torony méltósággal emelkedik légbe, hasonló egymáshoz; a déli és északi homlokzatok sem azokhoz, sem egymáshoz nem hasonlítanak. Azon két kúp-tornyot, mely az egésznek két centrumát jelöli ki, csak az északi oldalról látni egyetemben, mi hiányt emel ez adna az egészről hü fogalmat. Tervben volt még egy roppant torony alaku termet építeni a déli oldal közepén (500 láb hosszban 250 l. szélességben, 210 l. magasságban) de a költség nagysága miatt ezuttal elmaradt, pedig ez fogta volna az egésznek fő-jellemvonását megadni, ez hozott volna a roppant mübe némi középponti egységet. Hiában, az angol sehol nem centralisál. (Vége következik.)

Bé.-falva, május 6. 1862.

Külföldi ref. esperes n. tiszteletli Fogarasi Sámuel ur, a „Kölozsvári Közlöny“ 67-ik számában feleletet küld be, nevezett lap 61-ik számában a D.-Szemártonban apr. 11-én tartott r. zsinat tárgyait érintett közleményemre, mely feleletére felhívatva érzem magamat, néhány észrevételt tenni. A n. tiszteletli esperes ur a tényállást felvilágosítván feleletében, visszatartja a központosítás érdekében tett méltánylást; mivel az czélja nem volt, s ha nézetével meg egyeznék is, miután a központosítást mult 1861-ik évi köz sz. zsinat 78 vezérszáma alatti ajánlata megszünteti s a r. zsinatok kertőleg tartását ajánlja, nem fog eltérni ezen szabálytól, mely hibetöleg figyelmemet, — saját szavai szerint — elkerülte. A tiszteletli említt 78 szám alatti ajánlat éppen nem kerülte ki figyelmemet; de minthogy csak ajánlatkép áll, melylyel meg egyeztethető azoknak is eljárás-

sa, kik a központosítást tartják czél szerűbbnek: megvalom nem tudtam annak oly szigorúan kötelező erőt tulajdonítani, mint a n. tiszteletli esperes ur, s minthogy már több egy évnél folytonosan D.-Szemártonban tartattak r. zsinatok s mint központosítás barátja, hívem miszerint egy elven vagyunk, mely mindenesetre előnyösebb a kertőleg elveknél, ezért valék bátor méltánylással nyilvánítani. Ha a n. tiszteletli esperes ur, r. zsinat tartás előtt, akár körlevelileg, akár pedig gyűlés színe előtt, világosította volna fel a tényleg állást; megértetvén az által, mit az előtt, ha némelyek igenis, de én legalább nem tudhaték: akkor nem nyílik alkalom hidegen visszatartott szerény méltánylásomra; melyet azonban most, eltávolítandó magamtól a toladódnak még csak árnyékát is, örömet, arezpir nélkül visszafogadok.

Azt mondja továbbá a n. tiszteletli esperes ur feleletében: „Mintán a fennfentelt rendelet értelmében a r. zsinatok kertőleg fognak egyházmegyékben tartatni, központi-lag csak rendkívüli körülmények között; megváltási díj nem fog többször előkerülni: s így tudósítónak a megváltási pénz elosztásakorüli jogtalanságra tett figyelmeztetése feleslegessé lett.“ Ugy van, jövőre nézve fölöslegessé lett. De állapodjunk meg egy kevés a jogtalanságra tett figyelmeztetés mellett. A figyelmeztetés vonatkozik a már véghezvitt tényre egyfelől, másfelől óhajtja annak ezután meg nem történetését. Oly erőt tulajdonít-e a n. tiszteletli esperes ur, a tiszteletli említt rendeletnek, mely elkövetett jogtalanságot is elbirjon enyészetteti? Nem hiszem. Bár mily közérőlv kövesse is a n. tiszteletli esperes ur azon rendeletet, a jogtalanság elenyésztesére visszaható erőt abban föl nem fedezendi; így hát a r. zsinat utáni kiosztás a váltásdíjnak, jogtalansági ténynek marad. Vagy nem kellett volna azt a r. zsinatot tartani kö-következő megváltól fölvenni, vagy miután fölvetetett rendeltetése czéljával megegyezőleg használni. És mivel az el lön mellőzve, a figyelmeztetés nem vált egészen fölöslegessé. Nem lehet a tiszteletli említt 78 ik szám alatti ajánlattal kétfelő csapni, mint a legyezővel. Vajjon a multban elkövetett jogtalanságokat, a jogosság határai közé visszátérés ki-törli-e a tények sorából? A tapasztalas ellenkezőt tanusit; a történelem pedig szigorú bírálatot tart azok felett, kik oly tényeket követek el. Azonban legyen meggyőződve a n. tiszteletli esperes ur, mikép azon figyelmeztetés nem ros indulatból tétetett; mert hogy a n. tiszteletli esperes ur szándékosan jogtalanságot kövessen el, ismerte tiszta lelkülettel, a dolgok eljárása körül becsületességet, vétek lenne állítanom, azt kelle binnem tehát, hogy figyelmét kerülte el.

Czikkje végén egy figyelmeztetést intéz a nt. esperes ur hozzám, ezen szavakkal: „Ön imrodora főleg a r. zsinat tárgyai elejének leírásában a leggyöngédebben fejezte is ki szenvedélyes, s kérde, vajjon egy ily imrodor Jézusnak okos szelidséget parancsoló tanával megegyeztethető-e.“ Hígyje el a nt. esperes ur, nem volt semmi okom szenvedélyre bevülni; mindent a szerint, a mint tudok és hallottam, az igazság egyszerű szavaival fejeztem ki. A Jézusnak okos szelidséget parancsoló tanát sem szegtem meg. Szelidséget parancsol, az igaz, Idvezítő urunk azok irányában, kik tudománya elfogadására még megérve és kiképezve nem voltak; de az értelmiséget ő maga is sokszor keményen

feddette. S ha korunkban láthatóképpen megjelennek földünkön most is így szólna az E. M. féle emberekhez: „Jaj nektek képmutató irástudók és farisensok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt: mert ti nem mentek be, és a kik beakarnának menni, azokat is nem bocsátjátok be.“ Máté, 23, 13. Az általuk tévúra vezetettekhez pedig így: „Tudakozzátok melyik legyen a jó út és azon járjatok, Jer. 6, 16. mert a versenyes nép nem jó uton jár, Esa. 65, 2., utjokon romlás és nyamorgatás van, és a bekétségnek útját nem tudják“, Rom. 3, 16. Ezek Jézusnak részint saját, részint helybehagyott szavai. Nem volt hát miért ütni, nt. esperes ur, imrodoromra a szenvedélyesség bolyegét. Legyen szabad ezen elnevezést nekem is el nem fogadnom.

Végül még egy kis észrevétel: „Ön imrodora főleg stb.“ Ennek a főleg (igeszócskának) ige határozónak nagyobb jelentése van, semhogy csak a r. zsinat tárgyai leírásának eslejére lehetne alkalmazni; értem e szerint a többi pontokra is; melyekből kivonva a már érintett méltánylást, maradnak a mulasztás és jogtalanság. Vajjon bűn-e a mulasztás és jogtalanság ellen erőlyesen felszólalni? Nem. En egyházi-testületünket, nem csak anyaszentegyházunk érdekeit illetőleg, de államilag is oly hatóságul tekintem, melynek munkálatai folytán, jólétnek és boldogságnak kell kifolylni, a házra ép ugy, mint az anyaszentegyházra; s mindaddig, míg ennek öhatóságát az isteni kegyelem fenntartja, a káros következtű mulasztások és visszaélések ellen a magabélyén mindig felfogok szólni; nem csak a gyűlésekben, hanem ha a „K. Közlöny“ tisztelet szerkesztője becses lapjában helyet nyeredek, hírlapilag is *); a mulasztás, visszaélés és igaztalanságnak, biggadt vér, s gyáva mérséklés általi elhallgatásával pedig, magamnak győzelmet, becsültetést vásárolni nem fogok soha. B.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Haynald Lajos, erdélyi kath. püspök ő nmiga szintén Rómába megy.

— A szász nemzeti gyűlés május 9-iki ülésében Balomir román nyelven ismét egy bosszu tiltakozványt olvasott fel a nagyszebeni követek választásának törvénytelen módja elle. Ugyan e gyűlésben szászvárosi követ Nagy Ignác magyarul szónokolt! A „H. Zig.“ egész pathoszzal kiált fel: „Mutasson valaki még egy gyűlést Ausztriában, a hol több gyakorlatiassággal lenne fogantatottva az egyenjogúság elve, mint a szász nemzeti gyűlésben!“ Mily nevetősség! Hiszen Ausztriában tudunkkal jelenleg egyetlen politikai jellemű gyűlés van, a Reichsrath és abban is beszéltek már nemcsak németül. A Lajthán innen pedig akárhány megyei gyűlés emlékeztethet a „H. Zig.“ a hol még előbb

*) A hírlap hívatása az, hogy a szabad vitatkozás tere legyen, s mi örömet adunk tért az ellenkező nézetek vitatására ott, hol a saját mostani korlátai, akadályai nem állanak. Annnyit kívánunk mindig megkülönböztetni: saját nézetünk, saját irányunk, mindig saját irányunk künk, meggyőzésünk után bírálandók és minden lapunkban felmerülő egyes vitaközlésre nézve elvi solidaritást munkunkra nem vállaltunk, azon elvből, mert nálunk pártlapok nem levén, lapjainkban kell képviselve lenni a különböző nézetek forgalmának. Szerk.

TÁRCZA.

Az örültek gyarmata.

Belgiumban egy természetlen nagy pusztá közepén szerény mezővároska fekszik, neve Gheel.

Első pillanatra semmiben se látszik különbözni más félreeső, szegény városkától, mely földműveléssel foglalkozik. Az utcák most csendesek, majd élénkebbek, a mint jön az egyik vagy másik nap, az egyik vagy másik óra. A mint előrehaladsz az utcán, az ablakokban kíváncsi arczokat, a kertekben munkás kezeket pillantasz meg. Ritkán lehet látni a piacon vagy a kocsmában egy egy naplopót. Az egész várost nyugalom, egyhangúság, falusi csendesség jellemzi.

De ha előre értesítve vagy, hogy miő város ez, vagy ha éppen orvosilag tudsz körjelekből következtetni, hamar észreveszed, hogy itt nem megy minden a maga rendjén. Amott egy ember megy el, a ki folytonosan mosolyg és guggan; itt egy másik ballag, gondolatokba süllyedve, mereven nézve a földet vagy az eget; egy harmadik egyenes nekedmegy, mintha nem is látna, majd hogy le nem üt lábáról. Egy negyediknek kezén lábán békó. Az örültek városában vagy.

Azon 5500 örült közt, a kik Belgiumban vannak, 800 egész 1100-ig a gheeli községben lakik. E szám 1789 előtt félszázaddal kevesebb volt; 1803-ban a brüsszeli kórházból bizonyos mennyiségű örült szállítatván ide, összes számuk 600-ra növekedett; 1812-ben 500-ra, 1821-ben 400-ra apadt, 1841-ben ismét 730-ra növekedett. Az 1849-ik évtől fogva e szerencsétlenek száma következőleg váltakozott: 1849-ben 980; 1850-ben 912; 1851-ben 930; 1852-ben 930; 1853-ban 1000; 1854-ben 988; 1855-ben 778 örült volt Gheelben.

Ezen 778 számból, mely 1856 és 1857-ben nem változott, 417 férfi és 361 nőszemély áll.

Gheelben minden osztálybeli örültet felvesznek, csak azokat utasítják vissza, a kiket folytonos fegyelmi kezelés alatt kell tartani, minők azok, a kik az öngyilkosság, vérszomj, gyújtogatás monomaniájában szenvednek, vagy gyakori megszökés, és mások megtámadása által a közrendet és illendőséget háborítják. Ellenben azon örültet, a kiknél az örgyöngés kórállapota csak időszakonként áll be, a parasz-tok legszívesebben fogadják be.

A felvétel alkalmával nemzetiségi, vallás és életkorbeli, nemi és vagyoni állapotra nincs semmi tekintet. Csupán az élelmérés és lakást illetőleg tesznek különbséget azoképest, a mint a beteg egyik vagy másik osztályhoz tartozik; más-különbben mindnyájan ugyanazon szeretetteljes kezelésben részesülnek, ugyanazon gondos és rendtartó orvosi ápolás alatt állanak. A belgákon kívül, a kik a többséget képezik,

legtöbb hollandiai és német; francziák igen kevés számmal, angolok és skandinávok még kevesebben vannak köztük. Oly községek is intézetek, a kiknek husznál több betegük van itt, azon joggal bírnak, hogy egy biztos által képvisel-tetbessék magukat Gheelben, a ki a közigazgatási bizott-mányban aztán szavazati jogot is gyakorol.

A község cath. hitvallású; de a lelkiismeretszabadsága, mely Belgiumban különben is kivétel nélkül érvényes, e gyarmatban annál sérthetlenebb; mert a legdühösebb tértési vágy is tartozkodik ide tartakodni, hogy örültet tegyen proselytává. Ugyanazon testvéri szívelyesség nyilvánul itt az öreg és gyermek, szegény és gazdag, tudatlan és művelt iránt. A falusias egyszerűség miatt, mely itt uralkodik, a gazdagok nem igen jól érzik magukat, s kevesen is vannak itt. Árnyéka is alig található azon fényűzésnek, melylyel némely magánintézetben a bejárás sanjarságát szemfényvesztőleg elpalástolni törekednek. Azonban Gheelben is vannak polgári családok, melyeknek életmódja megfelel a közép-sztályokénak, s a hol a gazdag örültek, ha nem is pazar ömfortot, de mindenesetre kellemes kört találhatnak. Árny-lag csekély díjért szolgálatot és bérkocsit kaphatni. A gheeli örültek közt volt egy gazdag angol, a ki ünnepekre, vádászatokra és kocsiútra tömérdek pénzt adott itt ki.

A nyelvbéli különbség nem csekély baj, miután az országban uralkodó nyelviom a távolban merőben ismeretlen. A francia nyelvét minden jobb sorsu családnál Gheelben beszélik, s a francia betegetek rendszeren ily helyre is osztják be. Ezen kívül a gyarmat orvosa Parigot ur, némely párbeszédet szerkesztvén, a népyelvet lehető könnyentannulhatóvá tette.

Az örülteknek a családokhoz való kiosztása körül egy-általában semmi rendszeres osztályozás nem történik a betegség természete vagy súlyossága szerint. Egy ily elővi-gyázati rendszabálynak, mely az orvosi tudomány nagy ha-ladása jelölt vétetett eddig, csak oly intézetekben van helye, a hol az örültek folytonos és kölcsönös érintkezésben állanak; a hol az orvos kénytelen mindent maga intézni, a nélküli, hogy csak valamit is bizna a természetre. Egy községben, a hol a menhely egyetlen ház, s egyetlen családból áll, a betegetek nem lehet félteni, hogy társaikkal összetűtközésbe jönek. Mindössze arról gondoskodnak, hogy Gheelből eltá-voítsanak minden zajongó örültet, a ki veszélyes lehetne. Egyébiránt pedig az orvos mellőz minden osztályozást, a mi önkényes, alig lehető, s végre is haszontalan lenne.

Gheelben még a különeműek együttlakása se tekintet bajnak. Azonban, hogy minden aggodalom elenyész-szék, a szabályok szerint most tiltva van férfiakat és nőket ugyanazon házban lakatni, kivéve, ha erre különös engedélyt eszközölnek. De a házon kívül mind két neműek, némely elővigyázati szabályok alatt, miknek czélja az illem elleni botrányok elkövetését lehetleníteni, teljes szabadságot élveznek. Ha egy egy bosszantó eset előfordul is, de az a rit-

kaságok közé tartozik. Pariot hét év lefolyta alatt mindössze négy esetet constatált, melyekben tébolyodott nők érdekes állapotba jutottak. A testleg egészséges örültek munka által szórakoznak; a mi a felvigyázatot is könnyíti. Aztán a becs-telenségtől félelem, melyet az ápolóra egy ily eset vonhat, kétszerezzi az egész család figyelmét.

Minden ház nyitva áll, s abba rokon, barát, egyszerű látogató, vagy orvosnak, bárkinek is szabad belépni. A rendszer, mit Gheelben alkalmaznak, merőben ellentéte annak, a melyet más tébolydálnál foganatosítanak. Ez utóbbiakba senki se mehet be az igazgató vagy orvos engedélye nélkül. Még az atya vagy testvér is csak azon órában bocsátatik a beteghez, melyet az előjáróság jónak lát, miután tapasztalni lehetett, hogy váratlan és élénk benyomás által a beteg állapotja súlyosbul. A tudomány parancsszáva előtt a legrajongóbb gyöngédségnek is meg kell hajolni. De e szigor megett mennyi visszaélés rejtőzhetik! Hányan nem kénytelenek panaszkodni, hogy nem engedtetett meg, misze-rint meggyőződést és megnyugvást szerezhessenek szeretett szerencsétlen rokonuk mikénti ellátása, élelmézése és kezeléséről!

Gheelben a szerencsétlen menhelye a polgár, vagy a közember háza, melybe mindig szabadon léphetni. A szerencsétlen elmebeteg ugyanazon fedél alatt lakik ápolójával, s némely ilyen ház tisztaság és lakályosság tekintetében, a disztimények egyszerűsége mellett is, vetekedik az intézetek termeivel. Minden örült számára kizárólagos használatul egy szoba van berendezve, mely a tulajdonos vagyoniállásához képest kisebb vagy nagyobb, de mindig vidám, fehérre-maszolva, csinos talajjal ellátva, s mindig tisztán tartva. A fekhely egyszerű, de igen tiszta, s arra különös gondot fordítanak, hogy a szalma mindig friss legyen, minél fogva azt gyakran változtatják. Az ételek ugyanazok, a melyeknt a család eszik, s az elmebetegek általában a családdal együtt esznek egyszerű, falusias, de jól megkészített ételeket, melyeknek főbb elemeit vetemények, burgonya, tejfélék, a disznó-hus képezik. Különfőzések csak orvosi rendelethez s kivétel gyanánt történik. Az országban divatos ital a sör, de a bor szines kizárva, ha van pénz s az orvos nem tiltja. Tapasztalás által bebizonyult, hogy az örült pár nap alatt egészen hozzászokik a háznál divatban levő életrendhez. Az öltözé-tet, a mit a beteg magával visz, az ápoló rendben tartja, s ha elszakadván, más rendbelire van szükség, a községi igazgató tanács szolgáltatja, de se valami különös szín, se kiváló szabás által az elmebeteg ruházata nem különbözik a rendestől, mint viselni szokás. Minek is megbélyegezni a szerencsétlent? S így Gheelben az örültek a tömegben el-vegyülnek, a nélküli, hogy szerencsétlenségök messze kiáltó bélyegét lennének kénytelenek magukon hordani.

(Vége következik.)

több nyelven beszéltek. De persze a szász nemzeti gyűlés mindenben az egyetlen, mindent megoldó, mindent kielégítő példa gyantát áll nemely rangjok előtt, a kiknek emlékező tehetősége a tegnapi napig se ér vissza. Sajnálatra méltó tünet, midőn különben józan észszel s okossággal megáldott emberek kisserűt túlagradtatás miatt oly naiv szerepet játszanak a legkomolyabb téren. Azonban, ha a „H. Ztg.“-ot éppen az a hit boldogítja, hogy csakugyan a szász nemzeti gyűlésben találják fel a puskaport, ám legyen; de vajjon az egyenjogúság elve mindössze abból áll-e, hogy valaki anyanyelvén beszélhessen! Az isten szerelméért!

— (Erdőpusztítás.) A b. h. ny. járásból írják a „K.“-nak, hogy a kelezeliak a valkói urasági erdőt újból pusztítani kezdtek s az ellentállni akaró erdőszöket erőhatalommal visszautították. A szolgabírói hivatal e rakoncátlanokdák megfékezésére elégtelen, s azért a megye főnökségétől várnak erélyes intézkedést.

— A pozsonyi jogakadémiai hallgatók nemzetiségét az „Ung. Nachr.“ ekép osztályozza: volt 45 magyar, 5 német, 2 szerb, 1 galicziai, 2 szláv, 1 horvát, 1 isztriai, 1 sziléziai. Az előadási nyelv magyar volt, de némelyt is magyaráztak. Minden hallgató maga választotta nyelvén tehetette le a vizsgát; de csak nyolcra választották más nyelvet, a többi mind magyarul felelt. — E tények nem igen bizoyítanak a bécsi lapok javszékelésének alaposága mellett, hogy a kiváló nemet akadémia hallgatóira a magyar nyelv rácsorjáltatik.

— A hiv. értesítő következő hirdetményt hoz: A régebbi államadósnak az 1818. mártius 21-én és 1859. dec. 23-án kelt legfelsőbb patensek alapján idei május 1-én végbement 356. és 357-dik kisorsolása alkalmával a 471. és 2-dik számú sorozatok buzattak ki. A 2-dik sorozat magában foglal eredeti 5% kamatlábú bankkötelevényeket 991 számtól 1951-ig bezárólag 988,457 ft tőkeösszeggel és az eredeti 4% kamatlábú alsó ausztriai rendi kebelbeli kötelevényeket, még pedig 1085 számtól 1121-ig bekezesztőleg 158,258 ft tőkeösszeggel. A 471-dik sorozat magában foglalja az eredeti 4% kamatlábú 164,856 számú csobországi rendi kincstári kötelevényt, a tőkeösszeg egy harmadéket részével és az eredeti 4% kamatlábú 1767 apr. 30-án kelt határozatról alsó ausztriai rendi kincstári kötelevényeket, még pedig 23,684 számtól a tőkeösszeg egy ötödével és 28,419 től 32,673 számig bezárólag az egész tőkeösszeggel 1,251,210 ft 43 kr. összes tőkével. E kötelevények az 1818. mártius 1-iki legf. nyilparancs határozatai szerint az eredeti kamatlábú emeltetnek, és a mennyiben ez pp-ben 5%-ot elér, a pénzügyminiszterium 1858. oct. 26-án 2286. szám alatt kelt hirdetésében (b. t. l. 190. sz.) közzétett átváltoztatási mérték szerint osztr. értékre szóló 5%-os kötelevényekkel cserélhetnek ki. Azon kötelevényekért, melyek a kisorsolás által 5%-nál kisebb eredeti kamatlábú jutottak, a felek kívánatára az említett hirdetmény mértéke szerint osztrák értékre szóló 5%-os kötelevények adatnak ki. Kolozsvárt, május 10-én 1862.

— Bécsből írják, hogy „nagy családias volna hinnünk, miszerint az égetővé vált római s más európai kérdések mellett a magyar ügyben pangás állott volna be. Nem csak a magyar kormányférfiak, nem csak ő Felsége, hanem a német miniszterek, a Reichsrath mélyebb látású tagjai s a birodalom egész nem magyar fele még hőbörben obajják a végleges és tüdőves megoldást, mint maga a hallgatag Magyarország. F. b. batodikán és előbb is többször huzamos tanácskozások folytát magánál ő Felségénél a magyar ügyben. Apponyi ő nmlga Bécsben van s a többi magyar kormányférfiakkal együtt sokat tanácskoznak; kétségtelenül a magyar kérdés megoldása kezdeményezésének „miként”-je felől. (I. T.)

— Azoknak, kik Londonba utazni szándékoznak, érdekes lesz tudni a következőket: 1) Május közepe előtt a kiállítás teljesen elrendezve nem lehet. 2) Május 5-17-ike a belépti díj 2 ft 50 kr; 19-31. közt 1 ft 25 kr. Májuson tul hetenkint négy napon 50 kr, a más két napon 1 ft 25 kr—2 ft 50 kr. 3) A kiállítás egész időszakára bérleti jegy ára 32 forint, de ha valaki a palotával összeköttetésben álló kert-társulat pompás intézetét is szabadon akarja látogatni, ekkor a két bérleti jegy ára 53 forint.

— Kik a valódi fertálymagnások. E már tárgyalófogva is pikáns rüpat a napokban jelent meg Pesten; írja Tegzes, álnév; ára 60 kr. Nem tartjuk feleslegesnek közölni belőle, mit ír a nemesség fogalmáról: „Nemzékteni általában és tudományos szempontból tekintve a nemességet, kétféle nemesség létezik, t. i. fő és alsó. A főnemességhez tartoznak a koronás fő, császárok, királyok, souverain fejedelmek; egyszerűval mindazok, kik uralkodnak és souverain hatalmat gyakorolnak, valamint családjaiknak összes tagjai; ezekkel ellentétben pedig az alsó nemességet képezik a csupán címmel bíró hercegek, grófok, bárók és nemcek.”

Ezen fogalom felállítását után szerző részletesen a magyar arisztokrácia, azaz nemesség régi kiváltságait, történeti harczeit, és a XII. század közepén támadt s több századon át tartott belháborukat említi, melyekben a nemesség két majdnem egyenlő pártba oszlott, de a badi szerencse változása következtében nem részesült egyenlő sorban. Mert míg a győztes párt biveit címekkel s terjedelmes birtokokkal jutalmazta, addig a lesújtott pártot éppen ez utjonnan keletkezett fény birta arra, hogy egészen visszavonuljon — s itt a kules, miért tartá meg annyi régi vagyonos, előkelő család inkább a „tekintetes” címet, semhogy régi nemességétől megváltna.

Innen van az, hogy ha „végig nézünk régi családaink hosszú során, azt fogjuk találni, hogy közülük alig egy harmadrész szerzett újabb címeket, a többi kétharmad megtartotta ősi nemességét. S ha kérdeznék valaki, csupán magnásokból áll-e Magyarországon a születési arisztokrácia? Az fogom felelni, hogy nem. Mert kérdem, elég előkelő származás-e nálunk, az Arpáddal bejött első 108 nemzetség közül eredni? Azt hiszem, hogy a magyar nemzet kebelében előkelőbb „nemcs” származás nem lehet, s ha így van, akkor látjuk nemzékτανunkból, hogy azon kevés számú családok, melyek kétségtelenül tőlük veszik eredetüket, kevés kivétel-

lel a „tekintetes” címet hordozzák mai napiglan is, s csak egy-két grófi család igényli szinté a hasonló eredetét.

Ily történeti igazságok mellett elenyészik azon balfogalom, mely azon nemeseinket általában, kik a magnási körben forognak, a „fertálymagnások” közé sorozza. És csakugyan a pesti ugynevezett „beau monde”-ban, „évről évre nagyobb számmal találjuk képviselve az előkelő gazdag nemest oztályt, — mint ezt különösen a most lefolyt téli saison alatt volt alkalmunk észrevehetni, miután az estélyelek adó házak közül csak négy volt grófi, öt pedig nemesi, s a hölgyek valamint az urfiai számának is alig felét tevék a magnások. S hogy ez így van, az társas viszonyaink természetéből foly. Mert magnásaink sem elegendő számmal nem szoktak egybegyűlni Pesten, sem kedvök nincs, hogy magukat a gazdag nemességtől elkülönítsék, s bár napjainkban mindenben inkább hátrafelé megyünk, semhogy haladnánk, — mindamellett magnásaink nagyobbbrést már annyira felvilágosodottak, hogy a köztük és a nemcek közt régebben létezett válaszfalak ma már majd egészen leomlottak. S minek is kerülnek egymás társaságát azok, kiket érdekegységük s mulatási vágyuk a nélkül is kényszerítve összehozzák? S a társaság ezen szerkezete mellett is gyakran történik, hogy a fővárosban mulató összes magnás és nemes ifjuság sem elegendő táncszigalmak rendezésére, s harmadéve is egyedül derék jogász ifjuságunk odavonása által lehetett a tánczosok hiányán segíteni.”

„Mi értelme legyen tehát ezektán azon állításnak, hogy magnásaink csak azért társalognak nemcs családokkal, hogy őket mintegy udvar gyantát maguk körül gyűjtve, velük felsőbbsegüket éreztessek? Ha ez így volna, akkor lehetetlenné válnék azon jó egyetértés és barátságos viszony, minőben magnás és nemcs családainkat jelenleg egyesítve találjuk, s nem lépének magnásaink közül annyi sokan nemcs házakkal családi összeköttetésekbe, mint ezt mindennap látjuk, mert hiszen udvaroncokkal legfeljebb balkézről lehetne házasságra kelni, pedig előkelő nemcs családink közt alig akad egy-kettő, mely nemzetség fáján grófi és bárói nevetek ne tudna felmutatni.” Így jellemzi e rüpat a nemesség rétegeinek egymáshozí mostani viszonyait a pesti körökben.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, május 6. A „Post” az olaszkérdés felett emelkedvén, többek közt ezeket írja: Azon politikai és morális barcz, mely a „Ré gentiluomo” és a pápákirály között foly, kinek uralkodását Rómában, csak Franciaország türelme tartja fenn, ugylátszik, gyorsan közelít végéhez. Míg az olasz király mindenütt a legnagyobb népszerűség által köröztetik, addig a hármass korona viselője, a királyságnak csak háromszoros gondjait és aggodalmait ismeri. Ha a Páris, Turin, Nápoly- és Rómából érkező őszhangzó tudósításokat tekintjük, önkénytelen azon nézet merít fel bennünk, hogy a római kérdés végének kezdete már nem messzire van. Sőt azt is kimerjük mondani, hogy a kezdet és vég között sem sok idő fog lefolyni. A dolgok viszonyának tisztán politikai természete naponkint inkább kitűnik. Victor Emanuel király kormánya a Vatican nemely eljárását nem tűrheti tovább. Ezen eljárások közé tartozik a többekközt a következő is. Midőn a legatiónk a pápai jármót nyakukról lerázták, s Umbria és a Markák is Olaszországhoz kapcsolattak, a pápai hatóságok csupa boszúvágyból száz meg száz politikai foglyot huzoztak el magukkal a tartományokból, és e szerencsétlenek még most is a pápai túlműzőkben szenvednek. Ki merjük mondani, hogy azon souverain megvetés, melyet a Vatican minden e tekintetben hozzá intézett előterjesztés és figyelemztetés irányában tanusított, nem kis mértékben hatott arra, hogy most a római kérdés nihamarább történendő megoldása égető szükségnek ismertetik el.

London, május 10. Az alsóház tegnapi ülésében Layard ugy nyilatkozott, hogy Mercier francia követ, kormányának utasításai nélkül ment Richmondba; ottani látogatásának semmi politikai indokai nincsenek.

Franciaország. Páris, máj. 7. Lavalette a jövő hét folytán utazik el s Rómában egy közvetítési tervet terjesztend a szent szék elébe. Ha ez, a mi nemcsak valószínű, sőt bizonyos, elvettetik, Franciaország határidőt fog kitűzni csapatainak visszahuzására. Rómában, ugylátszik, nem táplálnak ábrándokat a kimenetel felől; a Vatican levéltára, melynek becsomagolását régen elkezdtették, már elszállított a római államból. Napoleon herceg szombaton indul innen és vasárnap Marseilleből. Ezen utazást már a sajtó is a Francia- és Olaszország közti szövetség megújításával hozza kapcsolatba.

A „Nat. Ztg.”-nak írják: A császár határozottan akarja a római kérdés gyors megoldását, s ezért az ügy diplomatiai és katonai vezetése egy kézre bízatik. Victor Emanuel kísérletet teend, hogy egyedül menjen Rómába, s kiegyezék a pápával. E lépéstől azonban senki sem remél legkisebb sikert is. A pápa, mint mondják, szilárdul el van határozva, inkább elhagyni Rómát, mintsem legkisebb engedményt is adni a királynak. A pápa elutazására már régen meg vannak téve az előkészületek. A levéltár legfontosabb darabjait el is szállították Bécsbe, Münchenbe és Madridba. Maga a szent atya, székségesetében az „Immaculata Concezione” pápai fregátra fog szállani s Triest felé, tehát Bécsbe utazni. Ő szentsége közelebből egy nála kihallgatáson volt belga előtt következőleg nyilatkozott: „Ha elhagynám Rómát, mielőtt a francia helyőrség kivonul, ez elpártolás lenne; de ha a vatikanban maradnék, miután Victor Emanuel be fogott vonulni Rómába, ez egy értelmű volna a lemondással.”

A „Vaterland” páisi levelezője szerint Napoleon herceg nápolyi utjának célja, véd- és dacszövetséget kötni Olasz- és Franciaország között, melyben a római kérdés megoldása is beffoglaltatnék. Azt állítják, hogy a római kérdés megoldása ugy történik meg, hogy a pápának bizonyos határidőt tűznek ki, mely alatt reformok alkalmazása

által, oly viszonyokat idézzen elő, hogy a francia hadsereget nélkülözhesse. A szándék itt kézzelfogható. Ha a francziák Rómából kivonulnak, Victor Emanuel ügynökei mozgalmat idézendnek elő a pápa ellen. Erre számítanak. Remélhető azonban, hogy a pápa megmarad határozata mellett, és azonnal elhagyja Rómát, mihelyt abból a francziák kivonulnak. A császár azért ejti gondolkodásba seregének kivonulása Rómából, mivel a világi hatalom megbuktatás-érti felelősséget nem szeretné magára vállalni. Mi sem volna tehát kívánatosabb előtte, mintha a pápa a francziák kivonulása után is Rómában maradna, s piemonti machinatiók folytán buknek meg, hogy így, joggal, a népakarat nyilvánulására hivatkozassék.

Legnagyobb figyelmet ébreszt azonban, és méltán, a félhivatalos „Patrie”-nak egy idevonatkozó cikke, mely többek között így hangzik: „A herceg elutazása a közönségben és a sajtó terén sokféle gyanúsításokra ad alkalmat. Mi nem nyilatkoztunk felőle; de annyi áll, hogy ezen utnak a mostani viszonyok közt jelentékeny hordereje van. A herceg az olasz kérdésben, főleg a senatusban mondott utóbbi beszéde által oly állást foglalt el, mely a bekövetkező ut jelleméről és céljáról mit sem enged kétkedőnk. Egyébiránt a mindig oly éleslátású közvélemény nem csalódott a legújabb idő eseményeinek jelentősége iránt, és mi igazolhatjuk, hogy az olasz kérdés egy jelentékeny előlépést tett oly értelmű megoldásra, mely a kiegyezkedési politikától távozni látszik.”

A porosz választások fényes eredménye azon öntudatra ébreszté a francziákat, hogy a jövő választások alkalmával, egészen más eredményt idézhethének elő. Azt mindenki elismeri, hogy ez esetben a császár „inkább előtte járna a nemzet eszméinek, mint ellenszegülne azoknak.”

Olaszország. Turin, máj. 5. Rómából érkezett hiteles tudósítás szerint, a pápa de Angelis bibornokot nézte ki utódjának. Ezt újabb tudósítások is igazolják, de azon hozzáadással, hogy a bibornoktestület többsége nem hajlandó a pápai akaratra engedni. E többség ugyanis Wieseman bibornokot tűzi ki jelöltül, még pedig alapos okokból. Wieseman jelenleg a legjelentékenyebb képesség az egész bibornokkarból. Néhány év előtt megválasztatása a lehetetlenségek közé tartozott volna, mivel a conclave mindig oly tekintettel volt az olasz nemzetiségre, hogy külföldit nem engedett az egyházi állam trónjára jutni. Most e tekintet elesik, sőt ellenkezőleg minden, a mi olasz nemzeti érzelmre emlékeztethetne, csak hátrányára szolgál a választandónak, a szent collegium szemei előtt. Ezért egy idegen megválasztását a legalkalmasabb eszköznek tartják, nyíltan dacolni az olasz érülettel. Itt Turinban az emberek tele vannak legjobb reményekkel; beszélnek congressusról, Porosz- és Olaszország általi elismertetésről stb.

Az „Opin. nationale”, Rómát és a pápa világi hatalmát Ausztria előrsének nevezi, és a kormányt felszólítja, hogy a pápa egyházi hatalmának biztosítékait megállapítván, a királyt vezesse be. Egész Franciaország tapsolni fog, mint azon napon, midőn a császár Magentához ment. Az „Union” az Isten baragájával fog fenyegetőzni, a francia clerus néhányszor ájtatosan felsohajtani, s a választásoknál intriguálni, de veresége oly nagyszerti lesz, mely bebizonyítandja, hogy erejét csak is a kormány engedékenységéből meríti. A világi hatalom néhány hét múlva a történelem sajátja lesz, és a középkori intézvények imádói által, a legitimítás dicsfényével fog körözteni, Olaszország pedig önmagának visszaadva, nyugodtan halad a polgárosodás ösvényén, melyen az egész világot maga után vonja. A „Vaterland” levelezője nem kéli, hogy a római kérdés megoldása végre is az „Op. nationale” értelmében fog megtörténni, bár meg van győződve, hogy e megoldás csak ideiglenes, s Európa legrégibb monarchiájának igazságos ügye végre is győzni fog.

Turin, máj. 5. Napoleon herceg újat itteni politikai körökben nagy eseménynek kezdik tartani. Határozottan állítják, hogy a herceg magával hozza a római kérdés megfjtését. Oly feltételeket fognak szabni a pápának, melyről előre tudják, hogy elfogadnia nem lehet, s ekkor Franciaország határidőt tűz ki csapatai kivonulására. Ezen közben a császár még folyvást foglalkozik azon eszmével, hogy az olasz egység ügye congressus által döntessék el. Ily congressus legjobban ellensúlyozhatná a római conciliumot. A congressus főkélléke azonban, hogy abba a hatalmak beleegyezzenek, e beegyezés pedig Ausztria és Poroszország részéről határozottan, sőt némileg Anglia részéről sem remélhető.

Milano, máj. 6. A lombardiai papok 318-an, élőkön a cremónai püspökkel, a pápa ő szentségehez feliratozt intéztek, melyben kéri a szent atyát, mondjon le világi uralmáról, s szentelje meg áldásával Olaszország újjásztetését. A feliratban többekközt e szavak állanak: „Gondolja meg ön, hogy ön maga is olasz, s tartozik vele hazájának, hogy tejes erejéből közremunkáljon annak újjásztetésén; mondjon le ön a hiábanvaló világi csillámról, s legyen ön épp oly jó hazafi, mint a mily kegyes szolgálja Istennek. Ezen okirat innen Toscana, Romagna- és más tartományokba küldetik aláírások gyűjtése végett.

Bologna, máj. 9. A káptalani vicarius három, Pro solo pap egy évi fogságra ítéltettek.

Turin, máj. 10. A parlament első ülése június 1-én leend.

Németország. Berlin, máj. 8. A „Nat. Ztg.” írja: A porosz követek összes számából (352) eddig elő 340-nek választása van tudva. A kormány veresége épp oly tökéletes, a mint túlszárnyalta a legmerészebb várakozást is a határozott szabadelvű pártok győzelmé. A haladó párt az utóbbi követekházában 106 tagot számlált. Ezek közül 105 ismét megválasztottat, az ujon választott tagokból pedig, kik eddig nem tartoztak a kamarához (mintegy 70—80), legatább 30 a haladó pártához számítható. A clericalisok, valamint a Rajnál ugy Silesiában is a legérezhetőbb veszteséget szenvedtek; mintegy 20 szavazatot vesztek el. A miniszteri párt mindössze tizenegy szavazatig vitte fel.

A „Speuerische Ztg.” conservatív irányú lap következőleg ír a választások eredményéről: A választások tehát

be volnának fejezve; mily szellemben kívánja magát a porosz nép kormányoztatni, arról többé semmi kétség sem lehet. A részvét nagyobb volt mint 1861., s azon körülmény, hogy a választók vagyonszáma osztálya is a szabadelvi párt, és tömegesen csatlakozott, csak emeli a haladó párt győzelmének fontosságát. E győzelem egyébiránt csak azt jelenti, hogy a választók a törvényekre, alkotmányos intézmények- és jogokra szívesen fektetnek. Lángeszű kormányfőriak nem kedvetlenül és bosszankodva, hanem örömmel és melegen fogadják ezen nyilatkozatát a népszellemnek, s azt a nemzet és monarchia javára értékesíteni is tudják.

Frankfurt, máj. 10. A szövetségtanácsnak rendkívüli ülése volt. Ausztria és Poroszország indítványozták, hogy szőlítassék fel Kurhessen, a megkezdett választási eljárás megszüntetésére. Kurhessen, az ügyrend értelmében választmányi tárgyalást kívánt.

Ujabbak. Berlin, maj. 12. A lengyel határszélről hír gyanánt jelentik, hogy Sz. Pétervárt a lengyelek javára szőtt katonai összeesküvést fedeztek fel. Nagy számu tiszték erősen compromittálva vannak benne, még pedig csak orosz tiszték, különösen a kalisi helyőrségből.

— Páris, maj. 11. A mai „Moniteur“ jelenti: Napoleon herceg tegnap elutazott ipja látogatására. A császártól semmi politikai megbízást nem kapott.

— Brüsszel, maj. 11. A „Moniteur belge“ írja: A király egészségi állapota folyvást jó. Rövid nap új műtét fog rajta végbevitelni. A brabanti herceg ma este megérkezik.

— Belgrád, maj. 10. A „P. Ll.“ szerint Turnu Severin mellett egy török hadi hajó vetett horgonyt. Ez esemény nagy sensációt okoz.

— A „Sch. Corr.“-nek írják Triestből, hogy Ferdinánd Miksa főhercegnek, kevéssel Brüsszelbe utazása előtt, a mexikói kérdésre vonatkozólag Napoleon császár részéről újból közvetlen nyilatkozatok tettek.

— A görögországi tudósítások ismét aggasztólag hangzanak. Az egész országban nagy izgatottság uralkodik; mindenütt elfogatások történnek, s a görög menekültek Smyrnában vonakodnak a várost elhagyni, mivel közelebről nevezetes fordulatot várnak.

— A „Morning Post“ és „Standard“ szerint Napoleon császár szilárdul el van határozva kivonni csapa-

itait Romából, s a kivonulás még e folyó hóban elkezdődne. Azt hiszik, hogy a szent atya ez esetben elhagyná Romát s Bajorországba vagy Máltára fogna menni. A francia sajtó is élénken foglalkozik e hovávonulás kérdésével. Az „Opinion nationale“ szerint a pápa Velenczét nézte ki jövődöbéli tartzkodása helyéül. A nevezett lap azt hiszi, Bécs vagy München sok nehézséget okozna az illető hatalmaknak, s legesélyesebb lenne, Elba szigetét engedni át a szent atyának.

— Cadix, maj. 10. Juaret elégtételt ajánlott. A szövetségesek tanácskoznak az ajánlat felett. Almonte tábornok, hír szerint, tért nyert volna.

Távíratok tudósítás a bécsi borszéről

Május 14-kén: Nemzeti kölcsön 84.65. 5 % Metalliques 71.85. Bank-részvény 849.—. Hitel-részvény 220.30. Váltó Londonra 132.—. Ezüst 130.35. Arany 6.27.

Május 12-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 73.75. Erdélyi 71.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

Figyelemre méltó!

Alóírt a helybeli piacon az ugynevezett „lábosház“-nál létezőt „Magyar királyhoz“ címzett gyógyszerár tulajdonosa tisztelettel értesíti a ngos uri rendet és t. ez. közönséget, hogy érintett **gyógyszerárát** — nagyobbserű és kényelmesebb berendezés tekintetéből — közelebből mult Szentgyörgy naptól belmonostorutca-sarkon a b. **Apor-ház alsó helyiségeibe tette át.**

Midőn ezen nagyobb áldozattal járó, és a jelenkor minden igényeinek tökéletesen megfelelő vállalatra határozza magát, bizton reméli, hogy a 22 éven át íránta tanusított és növekedő részvételt párosult bizalom — miért ezennel hálás köszönetet nyilvánít, s melyet jövőre is minden szakába vágó megrendeléseknél lehet legnagyobbat pontosság, izlés- és lelkiismeretességgel igyekvő kiérdemelni — tőle megtagadtatni nem fog.

Kolozsvárt, majus 12-én, 1862.

WOLFF JÁNOS s. k.

Cs. kir.
szabadalmazott
és
első amerikai
szabadalmat nyert

általán
kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZE

bécsi fogorvos POPP J. G. urnak. Ára 1 ft. 40 kr. o. é.

Ezen 13 év óta használtatott levő szájviz a fog- és szájrepedésekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magass és fűfűszárazsággal által toltatott-ez-közül használtatik, névszerint pedig a legkínzóbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további díszítés nélkül föltöltes.

FOG-OLÓM.

mellyel az ember sajátkezűleg dughatja be odvas fogat. Ára 2 ft. 10 kr.

Cs. kir. legm. kivált.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA. Ára 1 frt 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR Ára 36 kr. o. é.

BIZOMÁNYOSOK:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kludy J. gyógyszer. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szébenben: Zöhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszerész. Rusz, Wagner könyvtár. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Dézsen: Büchler A. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Engelen: Oberth J. gyógyszer. Nagy-Váradon: Janki J. Huzella. Fogarason: Neher, Maros-Vásárhelyt: Bucher D. és Fogarasi. Balasszállón: Korvig T. Szászvároson: Leonhardt J., és Wostich gyógyszer. Szász-Régenben: Trángott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer. Saltzman, és Czának J. S-A-Ujhellyt: Deutsch József. Szinyér-Várallyán: E. Gerber gyógyszer. Szathmárt: Veisz J. Márm.-Szigeten: Hoffman és Rath. Holdmező-Vásárhelyt: Waagner K. gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nagy-Bányán: Tapp gyógyszer. Ó-Maráthon: Pfeiffer urak.

(391)

15/5 1862.

(10—10)

A kedvelt, kellemes zamatu valóságos

Schneebergi növény-szörp.

mint elősmert eoyhítószér a hűlésből származott bajokban, u. m. a gripében, catharusban, köhögéseknél, torokgyik- és gyuladásoknál, főleg a mell- és tüdőbajoknál; talátható

Kolozsvá tti gyógyszerész WOLFF J. urnál. Továbbá: Tordán Wolff Gábor gyógyszer. Besztercén Dietrich & Fleischer, Dézsen Kremer Sámuel, Segesvárt Misselbacher J. B. Lugo-noson Arnold József, Medgyesen Breiner C. Zalathán Mégai J. Szászvároson Spech Gusztáv, N.-Bányán Horacek József gyógyszer., Szathmáron Turoczkó D., N.-Váradon Janki A. N.-Károlyban Schöberl K. K.-Fehérvárt Sándor R. gyógyszer., N.-Szébenben Zöhrer J. F. Debreczenben Földt Nándor urnakál.

Egy üveg ára 1 frt 26 kr. osztrák értékben.

Egyszarsmind a fentebbi megbízott raktáros urnakál még kapható:

TYUKSZEM-KENŐCS, a legjelesebb a maga nemében, Schmidt cs. k. főorvostól.

Egy skatulya ára 23 kr. o. é.

Rr. Behr IDEGERŐSÍTŐ KIVONATSZERE az ideg és test erősítésére. 70 kr.

Dr. Walter ugynevezett **KELETI VIZE**, Londonból, a köszvénybe szenvedőknek.

Egy üveg ára 1 frt 5 kr. o. é.

Stub-Alpesi NÖVÉNYNEDV mell- és tüdőbetegségekben. Üvege 87 kr. o. é.

(594)

Heckenast Gusztávnál

PÉSTEN

megjelent s általa minden könyvtárban,

Kolozsvárt Stein Jánosnál kapható:

Büntetőjogi kalauz szótári alakban. Magában foglaló: az 1852-ki sept. 1-jén hatályba lépett büntető törvényben előforduló egyes büntettek-, vétségek- s kihágások- s egyéb tárgyakra vonatkozó szabályokat, a törvény szavaival s az illető törvényszakaszok kijelölése mellett, betűsorozatban előadva. Függelékül: az ideiglenes büntető-bíróságok illetősége s az ideiglenes, büntetőbíróági eljárás, valamint a büntető-törvény tárgyában kiadott némely újabb rendeletek. Összeállítá egy gyakorl. jogtudor (212 lap, nagy 8-rét) füze 1 ft. 50 kr.

Hegedűs Lajos. Kand. Dr. **Irománypéldák a polgári törvénykönyvhez** s az ideiglenes polgári perrendtartás. Ügyvédek, jegyzők s felek használatára. (234 lap, 8-rét). Keményen kötve 3 ft.

Szeniczey Gusztáv. Az új váltóeljárás és az erre vonatkozó **irománypéldák** a közönséges váltó-rendszer, belyeg-törvény, a váltóeljárás meghatározó legfelsőbb rendelet és a polgári perrendtartás szabályai szerint tárgyalagos rendben elkészített mindennemű magyar és német példákban összeillesztett gyűjteményét, magában foglaló **segéd-kézíkönyv**, törvényszéki hivatalnokok, hites ügyvédek s felek számára. Harmadik bővített s kijavított kiadás. 1854. (376 lap, nagy 8-rét) keményen kötve 2 ft. 50 kr.

Szeniczey Gusztáv. Az új csődeljárás és az erre vonatkozó irománypéldák az ideiglenes csődrendtartás szabályai értelmében eszközözendő fokozott bírói tárgyalások szerint tervezett mindennemű magyar s német példákban összeillesztett **gyűjteményét** és függelékkel az 1840-ik évi XXII-ik és 1844-ik évi VII. törvényekből s egyéb felsőbb s illetőleg legfelsőbb rendeletekből egybeállított **csődtörvényt** magában foglaló **segéd-kézíkönyv**, törvényszéki hivatalnokok, hites ügyvédek s felek számára. (350 lap, nagy 8-rét) keményen kötve 2 ft. 50 kr.

Szilágyi Virgil. **Betűsorozatos tárgymutató mindazon törvényekhez**, rendeletekhez, utasításokhoz és hirdetményekhez, melyek az országos törvény- és kormánylapok eddig kiadott hat évi folyamában, ugy a külön kiadott pótkötetben megjelentek. (280 lap, nagy 8-rét) füze 2 ft.

Népszerű Törvénykalauz, vagyis: a közéletbe vágó legfontosabb új törvényeknek, nevezetesen az urbéri s földtehermentesítési cs. nyiltparancsoknak, az új büntető- s polgári törvénykönyveknek, az ösiségi patensnek, a váltószabályoknak, polgári perrendtartás, peres ügyeken kívüli jogügyletekbeni eljárás iránti utasításoknak, a hitellekknövi, csőd- s a polg. bírói illetőségi törvényeknek, s függelékül a városi s síkföldi csődelrendtartásnak népszerű előadása. — Különösen falusi jegyzők, néptanítók, gazdasági tisztek, községek s ezéhek előjárói, mesteremberek, mezeigazdák s minden a törvényekben kevésbbé jártas honpolgárok számára. 1858. (278 lap, 8-rét). Keményen kötve 1 ft. 40 kr.

Ausztriai általános **polgári Törvénykönyv**, az ezen törvénykönyvet bevezető s kiséző rendeletekkel ellátva, s a magyar törvényekkel hasonlítva. Többek s különösen *Suhayda János*, törvényszéki bíró s *Tóth Lőrincz*, magy. acad. tag közremunkálásával. Két kötet. (416; 380 lap, nagy 8-rét) füze 4 ft. 20 kr. Vásonba kötve 4 ft. 75 kr.

Törvénytar utasító s felvilágosító jegyzetekkel. Szerkeszti több pesti jogtudós.

I. kötet: **Polgári perrendtartás**, bevezetéssel s felvilágosító jegyzetekkel kísérv. (300 lap, nagy 8-rét) füze 1 ft. 60 kr. (Elfogyott!)

II. kötet: **Közönséges váltó-rendszer**, bevezetéssel s utasító s felvilágosító jegyzetekkel kísérv. (76 lap, nagy 8-rét) füze 70 kr.

III.—IV. kötet: Ausztriai általános **polgári törvénykönyv**, az ezen törvénykönyvet bevezető s kiséző rendeletekkel, utasító s felvilágosító jegyzetekkel ellátva, s a magyar törvényekkel hasonlítva. (416; 380 lap, 8-rét) füze 4 ft. 20 kr.

V. kötet: Ideiglenes utasítás a **peres ügyeken kívül** való jogügyletekbeni eljárás iránt: Magyar, Horvát, Tótország, a Szerb-Vajdaság és a Temesi bánáság számára. Utasító s felvilágosító jegyzetekkel ellátva. (155 lap, nagy 8-rét) füze 1 ft.

VI. kötet: **Új csődrendtartás**, bevezetéssel s utasító s felvilágosító jegyzetekkel kísérv. (96 lap, nagy 8-rét) füze 85 kr.

VII.—VIII. kötet: Az ausztriai császárság számára 1853-ki július 29-kén kihirdetett **büntető perrendtartás** magyarzata, a hirdető cs. k. nyiltparancsok és törvények szövegével s összehasonlítva az eddigi eljárással. Irta Csatskó Imre, bölcsész- és jogtudor, a cs. kir. pesti megyei törvényszék ülnöke. Két kötet. (272; 228 lap, nagy 8-rét) füze 3 ft. 15 kr.

IX. kötet: **Új házassági törvény**, a katolikusok házasságai iránt, az ausztriai birodalomban. Jegyzetekkel s magyarázatokkal ellátva. (136 lap, nagy 8-rét) füze 1 ft.

X. kötet: **Ausztriai büntető törvény**, általános része. Tartalmazza: A büntetésekről s azok büntetéséről általában, a súlyosító és enyhítő körülményekről, nemkülönbön azoknak a büntetés kiszabásánál alkalmazásáról, és a büntettek felosztásáról szóló tant. (525 lap, nagy 8-rét) füze 3 ft.

XI. kötet: A 1855. május 21-én kelt **jegyzői rendtartás**, és a jegyzői irományok által bebizonyított követelések behajtása végett eljárás tárgyában 1858. február 16-kán kelt igazságügyi miniszteri rendelet gyakorlati magyarázata. (219 lap, nagy 8-rét) füze 1 ft. 50 kr.

Tóth Lőrincz, Örökösödés az ausztriai általános polgári törvénykönyv szerint, nevezetesen végrendeletekről, törvényes örökösödésről és a hagyatékok tárgyalásáról, örökösödés-rendi táblával s irománypéldákkal világosítva. (300 lap, 8-rét) füze 1 ft. 50 kr.

Tóth Lőrincz. Elméleti s gyakorlati **utmutató urbéri ügyekben**. (360 lap, nagy 8-rét) füze 2 ft.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel. (Bel-farkasutca 74 sz.)